

พระสุนทรโวหาร หรือสุนทรภู่ นามเดิมว่า ภู่ เกิดเมื่อวันจันทร์ เดือน 8 ขึ้นหนึ่งค่ำ ปีมะเมีย จุลศักราช 1148 ในรัชสมัยรัชกาลที่ 1 ซึ่งตรงกับวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2329 ณ บ้านใกล้กำแพงวังหลัง คลองบางกอกน้อย ท่านเป็นบุตรของขุนศรีสังหาร (พลับ) และแม่ช้อย

สุนทรภู่ได้ถวายตัวเป็นข้าในกรมพระราชวังหลังแต่ยังเด็ก จนกระทั่งเข้าสู่วัยหนุ่มจึงได้เป็นมหาดเล็กของพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ พระโอรสองค์เล็กของกรมพระราชวังหลังซึ่งขณะนั้นพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ทรงผนวชอยู่ ณ วัดระฆัง ในช่วงนี้เองสุนทรภู่ได้ภรรยาชื่อ แม่จัน และมีบุตรด้วยกัน 1 คน ชื่อ หนูพุด

ครั้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 สุนทรภู่ได้เป็นกวีที่ปรึกษาของพระองค์ โดยทรงตั้งเป็น **ขุนสุนทรโวหาร** เมื่อสิ้นแผ่นดินรัชกาลที่ 2 สุนทรภู่ได้ลาออกจากราชการและออกบวชแสวงบุญไปตามหัวเมืองต่าง ๆ จนในปี พ.ศ. 2383 ท่านได้จำพรรษาอยู่ที่วัดเทพธิดารามถึง 3 พรรษา และได้เกิดฝันร้ายว่าชะตาตนขาด จึงลาสิกขาเพื่อเตรียมตัวตาย

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอุปถัมภ์สุนทรภู่ไปอยู่พระราชวังเดิมและกรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ ได้ทรงอุปการะสุนทรภู่ด้วย ทรงรับสั่งให้สุนทรภู่แต่งเรื่องพระอภัยมณีต่อ และสุนทรภู่ก็ได้แต่งเรื่องสิงห์ไตรภพอีกเรื่องหนึ่ง สุนทรภู่ได้รับบรรดาศักดิ์เป็น พระสุนทรโวหาร ขณะเมื่ออายุ 65 ปี และในปี พ.ศ. 2398 สุนทรภู่ก็ได้ถึงแก่อนิจกรรม ขณะอายุ 69 ปี ในโอกาสครบรอบ 200 ปีชาตกาล ในปี พ.ศ. 2529 สุนทรภู่ได้รับยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกด้านงานวรรณกรรม

งานประพันธ์บางส่วนของท่านสุนทรภู่

1. นิราศ

- นิราศเมืองแกลง แต่งประมาณต้นปี พ.ศ. 2350 เมื่อครั้งที่สุนทรภู่และแม่จันนางข้าหลวงพันโทชองออกมา (จากการรักใคร่ชอบพอกัน ซึ่งผิดกฎ) สุนทรภู่ถูกใช้ให้ไปชลบุรี และได้เดินทางไปถึงบ้านกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เพื่อพบบิดา
- นิราศพระบาท แต่งประมาณปลายปี พ.ศ. 2350 เมื่อครั้งสุนทรภู่ได้ตามเสด็จพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ไปนมัสการพระพุทธบาทจังหวัดสระบุรี ในวันมาฆบูชา
- นิราศภูเขาทอง แต่งประมาณปลายปี พ.ศ. 2371 เป็นนิราศที่ **สุนทรภู่** ประพันธ์ขณะบวชเป็นพระภิกษุ ระหว่างการเดินทางไปนมัสการ **พระเจดีย์ภูเขาทอง** ที่กรุงเก่า
- นิราศเมืองสุพรรณ แต่งประมาณปลายปี พ.ศ. 2384 เมื่อครั้งที่ท่านออกบวชแสวงบุญไปตามหัวเมืองต่าง ๆ
- นิราศวัดเจ้าฟ้าฯ แต่งประมาณปลายปี พ.ศ. 2375 เมื่อครั้งที่ท่านออกบวชแสวงบุญตามหัวเมืองต่าง ๆ เช่นกัน
- นิราศอิเหนา สันนิษฐานว่าน่าจะประพันธ์ขึ้นในสมัย **รัชกาลที่ 3** เนื้อหาของกลอนนิราศนำมาจากส่วนหนึ่งของวรรณคดีเรื่อง **อิเหนา**
- รำพันพิลาป แต่งประมาณปี พ.ศ. 2385 ท่านแต่งเมื่อครั้งจำพรรษาอยู่ที่วัดเทพธิดาราม แล้วเกิดฝันร้ายว่าชะตาขาด จึงบันทึกความฝันรำพันในความความอาภัพของตนออกมาเป็น "รำพันพิลาป"